

Використання сучасних методів навчання в процесі викладання на кафедрах клінічного профілю

Для формування і розкриття потенціалу студентів-медиків у сучасних соціально-економічних умовах необхідно вирішити важливу проблему активізації їх пізнавальної діяльності у процесі навчання. Головну роль у цьому мають відігравати нові форми і методики керування навчальним процесом у ВНЗ, зокрема проблемні лекції, імітаційний тренінг, рольова гра, парі-конференції тощо.

Пізнавальна активність студентів – це важливий фактор покращення і одночасно показник ефективності та результативності процесу навчання.

Методи активного навчання стимулюють студентів до активного мислення і практичної діяльності в процесі оволодіння навчальним матеріалом, забезпечують практичну діяльність, тобто III рівень навчання. Головна відмінність методів активного навчання від традиційних – спосіб отримання навчальних відомостей, причому активність навчання прямо залежить від форми навчального матеріалу.

Щодо лекції, то найцінніше у ній – це можливість мотивувати студентів до подальшого навчання і надати їм роз'яснення складних для сприйняття концепцій. Лекція, як різновид навчальної активності, поступається за своєю ефективністю практичному або семінарському заняттю в малих групах, а також "самонавчанню". Ефективність її може підвищитися шляхом конспектування студентом за певною системою, або малюванням схем. Так, при меншому обсязі лекційного навчання студенти могли б використати більше часу на заняття більш ефективними для успішного складання іспитів навчальними активностями. Значний обсяг лекційного навчання може шкодити якості вищої освіти.

Вкрай низький відсоток запам'ятовування інформації з лекції давно відомий: В. Shape (2015) оцінює його в 3% через 1 місяць. Обсяг запам'ятованого знаходиться у зворотному зв'язку зі "ступенем новизни" лекції. Крім низької ефективності засвоєння інформації, до негативів лекції, як засобу навчання, відносять: відсутність стимулів для розвитку критичного мислення і здатності вирішувати завдання, внаслідок пасивного характеру цього виду навчальної активності; погану відвідуваність, внаслідок негативної оцінки потенційної користі лекцій з боку багатьох студентів; відмову частини слухачів від додаткового користування підручником та іншими джерелами, в яких матеріал курсу викладений у більш повному обсязі. Єдиною беззаперечною перевагою є дешевизна у порівнянні з заняттями в малих групах.

На сучасному етапі можна вдатися до заміни аудиторних лекцій на "активне навчання" у вигляді занять в малих групах у форматі "problem-based learning" та надавати студентам можливість перегляду відеозаписів лекцій у вільний час. Подібний підхід цілком виправданий, але внаслідок високої вартості непридатний для широкого застосування, навіть в "багатих" країнах, не кажучи про нашу. Залишається усвідомити обмеження лекції та

сконцентруватися на максимальному збільшенні "коефіцієнта корисної дії" шляхом використання усіх існуючих можливостей.

Засоби підвищення ефективності лекційного навчання, які дозволяють скорегувати його обмеження - це: зменшення тривалості лекцій до 45 хвилин та менше (в медичних школах США часто 15 хвилин); жорстке обмеження контенту в межах лише однієї "кореневої концепції", яка має реалізовуватися не більш ніж трьома досяжними навчальними цілями; перші 5 хвилин є визначальними для того, щоб заінтригувати аудиторію і викликати очікування (розпочати лекцію з "гачка" – яскравого клінічного кейсу або оригінального запитання); систематичне застосування засобів підтримки уваги шляхом активізації аудиторії не рідше, ніж кожні 15 хв., за допомогою інтерактиву – відкритих запитань або завдань з вибору одного з поданих варіантів відповідей; чітке структурування матеріалу з наданням коротких проміжних висновків і формулюванням лаконічних прикінцевих take-home messages в кількості не більше 3-х. Подібно будь-якому перформансу, лекція має завершуватися задалегідь підготовленим потужним фіналом.

Широкі можливості ІТ-технологій дозволяють наситити лекції інтерактивом і клінічними прикладами, забезпечити індивідуалізацію подачі матеріалу.

Тепла Т. О., Шінкарук-Диковицька М. М., Повшенюк А. В.

Активні методи вивчення терапевтичної стоматології, як складова частина сучасних технологій в світі

Орієнтація системи вищої освіти в Україні на міжнародні стандарти передбачає впровадження в методичний арсенал педагога нових інформаційних та педагогічних технологій, інноваційних методик викладання та оригінальних методичних прийомів. В свою чергу, використання активних методів навчання являється невід'ємною частиною сучасних освітніх систем.

Активне навчання студентів медичного профілю передбачає використання системи методів, які направлені основним чином на організацію студента для самостійного отримання знань, засвоєння навиків та умінь в процесі активної пізнавальної і практичної діяльності. Важливим моментом застосування активних методів являється підвищення зацікавленості та мотивації студентів до вивчення дисципліни, розкриття індивідуальних можливостей кожного з тих хто навчається. А формування позитивної мотивації до вивчення предмета і засвоєння вибраної спеціальності дуже важливий аспект підготовки майбутнього лікаря-стоматолога.

На сьогоднішній день розроблена велика кількість активних методів навчання, які за даними авторів розділяються на імітаційні та неімітаційні методи. В межах кафедри терапевтичної стоматології ВНМУ ім. М. І. Пирогова відбувається стрімке впровадження новітніх педагогічних технологій з використанням як імітаційних так неімітаційних методів активного навчання.

Співробітниками кафедри розроблено ситуаційні задачі по розділам терапевтичної стоматології, що являється прикладом впровадження неімітаційних активних педагогічних технологій. Вирішення ситуаційних задач